

# Ideeën voor tekstgerichte vragen in de midden- en bovenbouw

## Informatieve teksten

In de les gaat het er niet om dat leerlingen de goede antwoorden geven, maar dat ze nadenken en discussiëren over het verhaal aan de hand van de tekstgerichte vragen van de leerkracht. Deze vragen zijn niet alleen gericht op specifieke ideeën en argumenten in de tekst, maar zorgen er ook voor dat leerlingen afleidingen maken, gebaseerd op de tekst. Daarom is het belangrijk steeds de volgende vraag te stellen: waaruit blijkt dat?

| Soort vragen                                                                                                                                | Voorbeelden van vragen                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1e sessie: wat zegt de tekst?                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| Algemene begripsvragen<br><br><i>globaal geformuleerd, leerlingen geven zo goed mogelijk antwoord.</i>                                      | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Waarom heeft dit stukje deze titel?</li> <li>• Wat is de belangrijkste boodschap?</li> <li>• Vertel de tekst na: wat staat aan het begin, in het midden en aan het eind?</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| 2e sessie: hoe wordt het in de tekst gezegd?                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| Vragen naar de belangrijkste details<br><br><i>om de kennis te vergaren die nodig is om de tekst in het algemeen te begrijpen.</i>          | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Wie ...? Wat ...? Waar ...? Hoe ...? Wanneer ...? Welke ...?</li> <li>• Waarom ...? Hoeveel ...?</li> <li>• Wat gebeurde er na ...?</li> <li>• Wie was het die ...?</li> <li>• Wat is een ...?</li> <li>• Leg uit hoe ... werkt.</li> <li>• Beschrijf de manier waarop ...</li> <li>• Kun je uitleggen waarom ...? (Is letterlijk in de tekst terug te vinden.)</li> <li>• Kun je uitleggen wat er gebeurde toen ...?</li> <li>• Hoe ziet ... eruit?</li> <li>• Wat kan ... allemaal?</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| Vragen over woordenschat en tekststructuur<br><br><i>om de overgang te maken van letterlijke vragen naar afleidingen en interpretaties.</i> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Wat betekent ...?</li> <li>• Wat is ...?</li> <li>• Als we een stukje verder of een stukje terug lezen, komen we er dan achter wat ... betekent?</li> <li>• Wat hebben ... en ... met elkaar te maken?</li> <li>• Op welke manier helpt de schrijver ons om te begrijpen wat ... betekent?</li> <li>• Hoe helpt de volgorde in de tekst ons om deze te begrijpen?</li> <li>• Welke problemen zijn er allemaal voor ...? Wat zijn oplossingen? (probleem/oplossing)</li> <li>• Hoe komt het dat ...? (oorzaak/gevolg)</li> <li>• Wat gebeurt er eerst en wat daarna? Hoe helpt de schrijver om dit duidelijk te maken?</li> <li>• Kun je ... uitleggen?</li> <li>• Hoe helpen de illustraties je om de tekst beter te begrijpen?</li> <li>• Wat staat er niet in de tekst, maar zie je wel in de illustraties?</li> </ul> |

| Soort vragen                                                                                                                                                                                                 | Voorbeelden van vragen                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 3e sessie: wat is de diepere betekenis van de tekst?                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| <p>Vragen over de bedoelingen van de schrijver</p> <p><i>om afstand te nemen van de tekst en na te denken over welk effect de tekst heeft op de lezer.</i></p>                                               | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Wat wordt uitgebreid beschreven en wat kort? Waarom zou de schrijver dat doen?</li> <li>• Waarom heeft de schrijver voor deze titel gekozen?</li> <li>• Waarom heeft de schrijver deze tekst geschreven? Om te informeren of te overtuigen? Of om ons iets uit te leggen of om zijn mening aan ons te vertellen?</li> <li>• Waarom zegt de schrijver dat ...?</li> <li>• Wat vindt de schrijver belangrijk?</li> <li>• Waarom start/eindigt de schrijver met ...?</li> <li>• Wat vindt de schrijver van ...?</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| <p>Afleidingen</p> <p><i>worden gemaakt door te vragen naar nuances in de tekst, de keuze van argumenten en de details die genoemd worden bij de belangrijkste ideeën. Dit zorgt voor dieper begrip.</i></p> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Waarom gebruikt de schrijver het woord ...?</li> <li>• Welke tegenstelling zie je in de tekst? Uit welke woorden blijkt dat?</li> <li>• Wie/wat wordt bedoeld met ...?</li> <li>• Kun je uitleggen waarom ...? (Is niet letterlijk in de tekst terug te vinden.)</li> <li>• Wat is de hoofdgedachte achter ...?</li> <li>• Kun je in je eigen woorden beschrijven ...?</li> <li>• Welke gebeurtenis zou niet hebben plaatsgevonden als ...?</li> <li>• Waarom gebeurde ...?</li> <li>• Welke problemen kom je tegen bij ...?</li> <li>• Kun je onderscheid maken tussen ... en ...?</li> <li>• Wat was het keerpunt?</li> <li>• Hoe effectief zijn ...?</li> <li>• Wat zijn de consequenties van ...?</li> <li>• Waarom gebruikt de schrijver het woord ...?</li> <li>• Welke tegenstelling zie je in het verhaal? Uit welke woorden blijkt dat?</li> <li>• Is het nu echt zo dat ...?</li> <li>• Kun je uitleggen waarom ...? (Is niet letterlijk in de tekst terug te vinden.)</li> <li>• Hoe komt het nu dat ... minder bang is / ... is / ... heeft?</li> <li>• Hoe voelt ... zich in het midden van het verhaal en hoe voelt hij/zij zich aan het eind? Hoe komt dat?</li> <li>• Waarom zou ... dat gedaan hebben?</li> <li>• Welke karaktertrekken (lief, snel boos, koppig, dapper) heeft ... en welke woorden vertellen je dat?</li> <li>• Welke gebeurtenis zou niet gebeurd zijn als ...?</li> <li>• Waarom gebeurde ...?</li> <li>• Welke problemen kom je tegen bij ...?</li> <li>• Wat is het verschil tussen ... en ...?</li> <li>• Wanneer was het probleem opgelost?</li> <li>• Wat zou ... hier denken en hoe zou ... hier nu over denken?</li> </ul> |

| Soort vragen                                                                                                                                                                                           | Voorbeelden van vragen                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>Vragen naar opinies, argumenten en verbanden met andere teksten</p> <p><i>verdiepen het denken over de bredere betekenis van de tekst door hem te verbinden aan eigen ervaringen en kennis.</i></p> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Welk gedeelte van de tekst spreekt je het meeste aan?</li> <li>• Vergelijk deze tekst met een andere tekst over hetzelfde onderwerp. Wat zijn de overeenkomsten en verschillen? Plaats deze in een venn-diagram.</li> <li>• Wat verwachtte je toen je de tekst ging lezen? Kwam het uit?</li> <li>• Wat vond je interessant/goed in de tekst?</li> <li>• Is het goed of niet goed dat ...?</li> <li>• Vind je dat de schrijver goede argumenten heeft gegeven voor ...?</li> <li>• Hoe verklaar je dat ...?</li> <li>• Kun je een samenvatting geven van ...?</li> <li>• Wie zal volgens jou ...?</li> <li>• Weet je nog een andere situatie waarin ...?</li> <li>• Kun je ... categoriseren volgens ...?</li> <li>• Welke factoren zullen veranderen als ...?</li> <li>• Welke vragen zou je stellen aan ...?</li> <li>• Kun je aan de hand van de gegeven informatie een instructie geven over ...?</li> <li>• Als ... waar is, wat betekent dat dan voor ...?</li> <li>• Op welke manier is ... hetzelfde als ...?</li> <li>• Wat zijn andere mogelijke uitkomsten?</li> <li>• Is er een betere oplossing voor...?</li> <li>• Beoordeel de waarde van ... Wat vind je ervan dat ...?</li> <li>• Verdedig je mening over ...</li> <li>• Vind je ... goed of fout?</li> <li>• Hoe zou jij ... hebben aangepakt?</li> <li>• Welke veranderingen voor ... raad jij aan?</li> <li>• Geloof jij ...?</li> <li>• Hoe zou jij je voelen als ...?</li> <li>• Welke invloed zal ... hebben op ons leven?</li> <li>• Wat zijn de voors en tegens van ...?</li> <li>• Waarom is ... waardevol?</li> <li>• Wat zijn mogelijke alternatieven?</li> <li>• Wie zal winnen/verliezen bij ...?</li> <li>• Kun je een voorstel schrijven waarmee je ...?</li> </ul> |